

Rutes de Jaume I a la Comunitat Valenciana

L'itinerari de la Conquesta

Tot comença en comunitatvalenciana.com

una **experiència especial**.

Fes de la teua estada a la Comunitat Valenciana

mapa RUTES de Jaume I

COMUNITAT VALENCIANA

ACTITUD MEDITERRÀNEA

Turisme cultural a través dels camins de Jaume I.

Les emprentes del passat a través de les Rutes de Jaume I

Rutes Jaume I pretén recuperar els camins i les estances del cèlebre monarca per oferir-te una proposta de turisme cultural que abasta la seua pròpia figura històrica, l'Edat Mitjana i les friccions entre les diverses concepcions del món que hi havia en aquella època.

Seguint els passos del Conqueridor, descobriràs un patrimoni amb un valor històric enorme, així com costums i tradicions que han perdurat en el temps.

Aquesta proposta no és un itinerari lineal. Les Rutes Jaume I es reparteixen per diversos punts de la geografia Comunitat Valenciana, on podràs descobrir l'empremta i el llegat del rei Jaume I.

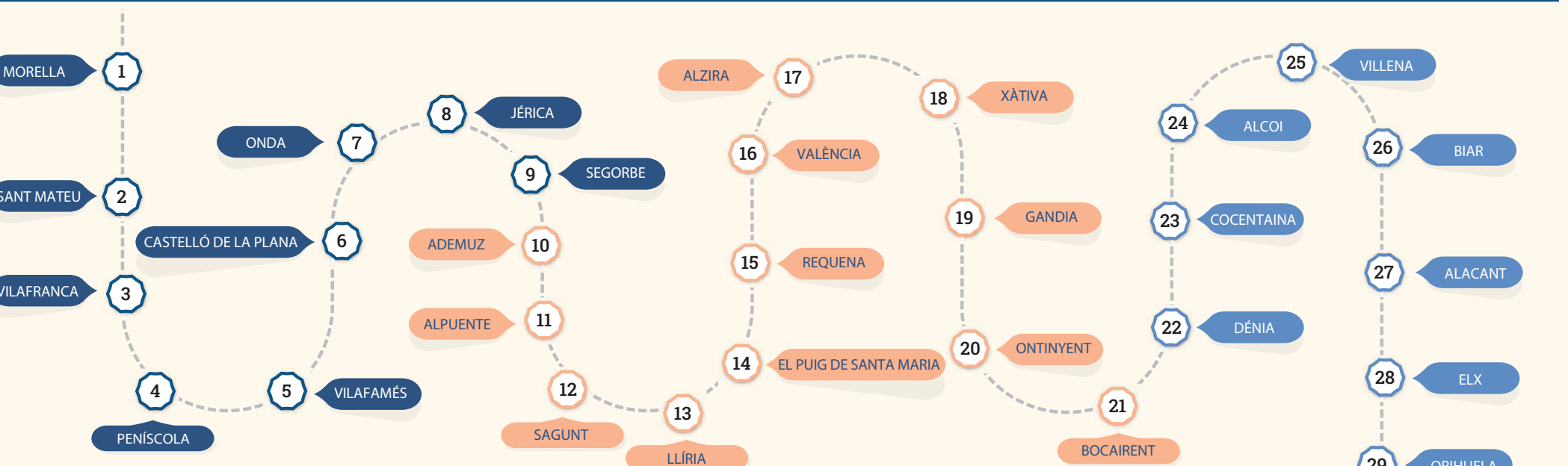
¿Qui era Jaume I el Conqueridor?

Jaume I, conegut com el Conqueridor, va ser rei d'Aragó, Mallorca i València, comte de Barcelona i Urgell i també senyor de Montpeller. Va ser en aquesta ciutat on va nèixer en 1208. Era fill de Pere II d'Aragó i Maria de Montpeller i va morir a Alzira en 1276, després de conquerir-la i cedir-hi el tron al seu fill Pere III.

Després de fer-se amb el regne de Mallorca, Eivissa i Formentera, Jaume I va dur a terme una campanya de reconquesta de València, desenvolupada en tres etapes: en la primera es va estendre per la zona de Castelló fins a la presa de Borriana; la segona va ser la conquesta mateixa de València i de les terres planes fins al Xúquer; i la tercera va consistir en l'ocupació de les àrees establertes en el tractat d'Almirra, signat en 1244 entre Jaume I i l'infant Alfons (a qui més tard van anomenar «el Savi») per delimitar les fronteres de les corones de Castella i Aragó.

Les tres etapes de la Reconquesta de València per Jaume I

Descobreix les empremtes del Conqueridor a través del seu llegat cultural

1 Morella

Ocupada pels berbers l'any 714 i conquistada en dues ocasions pel Cid abans d'assaltar València. En 1117, Alfons I el Batallador la va conquerir temporalment i el comte Ramon Berenguer IV va intentar recuperar-la sense èxit en 1157. No va ser fins a 1232 quan Morella va passar definitivament al bàndol cristià gràcies a Jaume I, després d'una disputa amb el noble Balasc d'Alagó, que va quedar finalment com a senyor del lloc fins a la seua defunció.

2 Sant Mateu

La primera referència a Sant Mateu data de 1195, en un document en què Alfons II dona Benifassà i tots els seus territoris a la catedral de Tortosa. En 1233, l'orde de l'Hospital va conquerir aquest enclavament, en nom de Jaume I, i en 1237 se li va atorgar la carta de població.

3 Vilafranca

Balasc d'Alagó va atorgar en 1239 una carta de població a una xicoteta vila que es va anomenar Riu de les Truites. En 1303 aquesta vila es va incorporar als Tèrmens Generals del Castell de Morella i en 1369 Pere IV va recuperar la jurisdicció anterior i s'hi van començar a erigir les muralles de la ciutat. En 1691 Carles II va signar la independència definitiva i li va atorgar el títol de vila reial.

4 Peñíscola

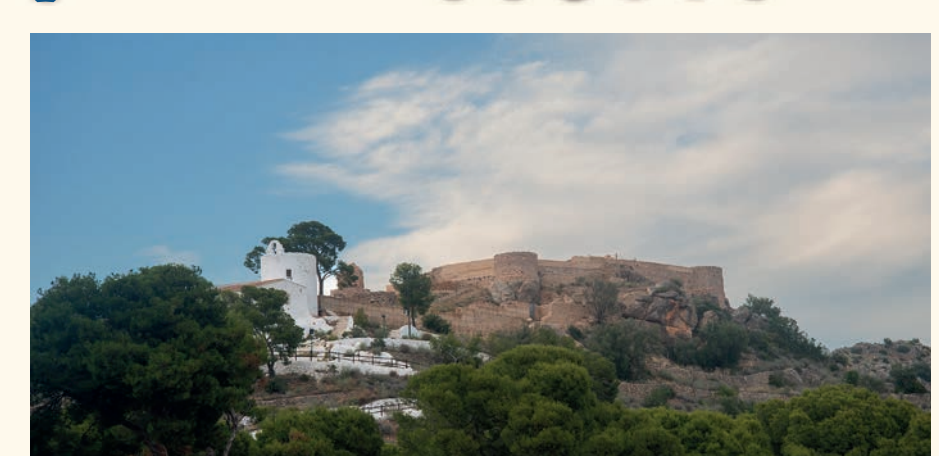
Grecs, cartaginesos i romans es van assentar en aquest enclavament singular, però van ser els musulmans els qui hi van construir el castell i les muralles. En 1225, el jove Jaume I va assetjar sense èxit la ciutat, però la va conquerir definitivament en 1233.

5 Vilafamés

Aquest bell enclavament va obtenir el seu nom durant el període musulmà, que va ser conquistat per Jaume I després de la caiguda de Borriana. Després d'això, l'orde de Sant Joan de l'Hospital va rebre la vila i el castell.

6 Castelló de la Plana

L'origen de la ciutat es troba al Castell Vell, situat al monticle de la Magdalena, conquistat per les tropes de Jaume I en 1233. En 1284, Pere III li va concedir privilegis com els de la ciutat de València. La possessió de Castelló va canviar de mans diverses vegades fins que Jaume II d'Aragó, net de Jaume I, la va recuperar definitivament en 1297.

7 Onda

Va ser un dels nuclis urbans més importants del nord de València quan va ser conquistada personalment per Jaume I. No obstant això, els musulmans la van habitar fins a 1248, data en què el monarca va sufocar una rebel·lió mudèjar i li va atorgar la carta de població.

8 Jérica

Jaume I va conquerir també Jérica, un lloc estratègic entre Aragó i València, en 1235. En 1249 li va atorgar la carta de poblament i en 1255 va cedir el castell i les possessions a la seua esposa morganàtica, Teresa Gil de Vidaure.

9 Segorbe

El domini musulmà sobre aquesta localitat es va interrompre després dels pactes entre el destronat rei de València, Abu Zayd, i Jaume I. Després d'això, Segorbe va ser la residència d'Abu Zayd en l'exili des de 1229 fins a 1245, data en què el monarca cristià es va fer amb el control de la ciutat.

10 Ademuz

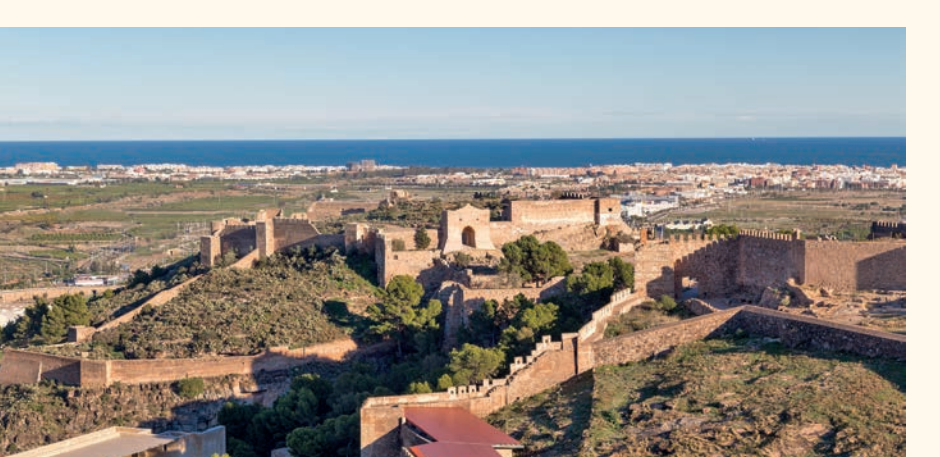
Aquesta localitat va ser un dels primers territoris valencians conquerits pels cristians. La comunitat musulmana que hi habitava va patir els atacs del Cid i el domini temporal de Pere II d'Aragó abans que el seu fill Jaume I la conquistara definitivament en 1259.

11 Alpuente

Altum Pontem, com la van anomenar els romans, va assolir certa notorietat durant l'època musulmana, que es va convertir en el regne taifa independent després de la caiguda del Califat de Còrdova en 1030. Va ser un dels castells que el rei moro Abū Zayd va cedir a Jaume I per començar la conquesta de València.

12 Sagunto

Va ser una de les ciutats ibères més importants de l'Edetania, coneguda com Arse, fins que els romans la van convertir en la mítica Saguntum de la resistència heroica davant de l'atac de les tropes cartagineses d'Anníbal. El Cid va conquerir temporalment la ciutat en 1098, però va ser Jaume I qui es va fer amb ella definitivament en 1238 i la va incorporar en al patrimoni reial.

13 Lliria

Durant el període romà era coneguda com Edeta-lauro i va ser la capital de l'Edetania i una de les ciutats més importants de la Península. Durant el període musulmà, el Cid va assetjar aquest enclavament en 1091 i els cristians en van prendre finalment el control en 1239. Jaume I va atorgar a Lliria la carta de població en 1253 i la va conformar com a vila reial.

14 El Puig de Santa Maria

El Puig de Santa Maria té una rellevància especial en la història valenciana. En primer lloc, va ser la localitat on Jaume I va establir el seu exèrcit abans d'assaltar València; i a més, va ser la resistència cristiana contra els musulmans en la famosa batalla del Puig que va donar a aquest lloc un caràcter mític en la tradició oral.

15 Requena

La ciutat adquirí protagonisme amb els musulmans i resistix un acarnissat setge de l'arquebisbe de Toledo en 1219. Es rendix a la corona de Castella després de la conquesta de València per Jaume I i rep la seua carta de població en 1257.

16 Valencia

Van ser els romans els qui van fundar aquesta ciutat l'any 138 a. C. amb el nom de Valentia. Sota el domini musulmà, el Cid la va conquerir temporalment en 1094 i la va recuperar els almoràvits en 1102. En 1171, els almohades van prendre el control de la ciutat fins a la conquesta definitiva de Jaume I, qui va entrar a València el 9 d'octubre de 1238.

17 Alzira

Una ciutat amb gran importància per a Jaume I, qui la va conquerir en 1242 i li va atorgar nombrosos privilegis, entre els quals hi havia la propietat de la Séquia Reial. Va ser a Alzira on Jaume I va renunciar a la corona a favor del seu fill, Pere III i on va morir l'any 1276.

18 Xàtiva

En l'època ibera va ser un nucli urbà amb gran activitat comercial conegut amb el nom de Sait. Jaume I va conquerir Xàtiva en 1244 i la va convertir en la segona ciutat més important del Regne de València. La ciutat presumeix de ser el bressol de la família Borja.

19 Gandia

L'emplaçament actual era una antiga alqueria musulmana que, després de la conquesta del castell de Bairén per Jaume I, en 1240, va ser poblada pels habitants de la fortalesa. Va ser en el segle XIV quan Jaume II va concedir a l'infant Pere de Ribagorça el senyoriu de la vila i el seu fill, Alfons el Vell, va rebre el títol de ducat. La Corona d'Aragó en va recuperar la propietat en 1423, fins que Ferran el Catòlic li la va vendre al cardenal Roderic de Borja.

20 Ontinyent

Vila que va adquirir importància durant l'època musulmana, quan era coneguda com Untinyan. Va ser conquistada per Jaume I en 1245, després d'un intent infruïtós anterior d'Alfons de Castella. En 1250 Ontinyent va obtenir la seua carta pobla i va passar a formar part del patrimoni reial.

21 Bocairent

Denominada pels musulmans com a Bekiren, que significa penya o cingle, va cobrar gran importància gràcies a la fabricació de teixits i va formar part de la taifa de Dénia en el segle XI. Va ser conquistada per Jaume I en 1245 i va obtenir la carta de població una dècada més tard.

22 Dénia

Fundada pels romans en el segle I a. C, va assolir la seua màxima esplendor durant el domini musulmà amb la creació de la taifa Danniya, en 1010. La fortalesa va ser conquistada per Pedro Ximénez Carroz en 1244, però la repoblació de la vila va ser tan lenta que mig segle després de la rendició, els cristians encara no havien ocupat l'espai urbà habitat anteriorment pels musulmans.

22 Cocentaina

Jaume I va conquerir aquesta localitat en 1248 i posteriorment va passar a les mans de Roger de Lauria en 1291. Durant la guerra lliurada entre Pere I de Castella i Pere IV d'Aragó en el segle XIV, coneguda com la guerra dels 'Dos Pedros', el senyor de Cocentaina va ser nomenat capità general del Regne de València.

22 Alcoi

Els cristians en van ocupar les alqueries musulmanes cap a l'any 1245, tot i que no va ser fins a 1256 quan Alcoi va rebre la carta de població i va acabar organitzant-se en l'actual emplaçament. En 1291, el rei Jaume II la va traspasar a Roger de Lauria i a partir d'aquell moment la ciutat va tindre diversos senyors fins a 1447, any en què va ser incorporat de nou al patrimoni reial.

22 Villena

L'Orde de Calatrava, en nom de Jaume I va conquerir esta localitat en 1240 per a la corona aragonesa. Quatre anys després, amb el tractat de Almirra, torna a la corona de Castella a les mans de l'Infant Don Manuel, germà menor de Ferran III de Castella.

Biar

Aquest enclavament d'origen musulmà va generar conflictes, per la seua posició fronterera, entre Castella i Aragó. El castell de Biar va ser un dels que més resistència va presentar davant Jaume I i el setge es va prolongar durant sis mesos. Després de la conquesta cristiana al febrer de 1245 i el castell va quedar adscrit al patrimoni reial.

22 Alacant

La història de la ciutat està lligada a la muntanya de Benacantil, lloc d'assentaments ibers i grecs que ja van anomenar el lloc com Leukon Teijos o Ciutat de la Llum. En aquest mateix espai van emplaçar els romans l'antiga Lucentum, amb una plaça fortificada en la zona més elevada. L'any 713 els musulmans es van fer amb el control del lloc i el nou enclavament va ser anomenat Laqant fins que Alfons X el Savi el va conquerir cap a 1247. Va formar part de la corona de Castella fins que Jaume II la va incorporar al regne de València en 1296. En 1490 Ferran el Catòlic li va atorgar el títol de ciutat.

22 Elx

Aquesta localitat d'origen iber va assolir en aquesta època una gran prosperitat en el promontori de l'Alcúdia i va donar lloc, posteriorment, a la ciutat romana d'Ilici. Alfons X va conquerir Elx temporalment, però va haver de ser recuperada definitivament per a la corona de Aragó per Jaume I en 1265.

22 Orihuela

Anomenada Orcelis pels romans i Aurariola pels visigots, va ser capital dels dominis del rei Teodomir, qui, gràcies a un pacte beneficiós amb els invasors àrabs l'any 713, va aconseguir una certa autonomia de govern. Alfons X de Castella la va conquerir en 1242 i Jaume I la va recuperar per a la corona d'Aragó en 1266 després de sufocar la revolta de la població mudèjar. Finalment, la ciutat va ser incorporada al regne de València en 1304.